

Notat

20. juni 2018
J-nr.: 330779 / 2503942

Succession af mikrovirksomheder (4/4): Samfundsgevinst

Adgang til skattemæssig succession for mikrovirksomheder vil give mere favorable overdragelsesvilkår for mikrovirksomheder ved at udskyde beskatningen af virksomhedens aktiver til et senere tidspunkt. Det vil lette ejerskifter af mikrovirksomheder, hvilket generelt ser ud til at have en meget positiv effekt på virksomhedernes økonomiske udvikling, som formentlig langt hen ad vejen kan tilskrives de nye idéer og den nye viden og erfaring, virksomhederne generelt får tilført ved at få ny ejer.

Vækstfonden har foretaget en række statusberegninger af danske virksomheders udvikling tre år efter et gennemført ejerskifte i perioden 2000-2008.¹ Opgørelserne peger på, at virksomheder med 0-9 ansatte, der var udsat for et ejerskifte i denne periode, i gennemsnit havde øget antallet af fuldtidsansatte i virksomheden med 297 % og øget omsætningen med 209 % tre år efter ejerskiftet, svarende til henholdsvis en firedobling af beskæftigelsen og en tredobling af omsætningen.

De positive tal skal formentlig ses i sammenhæng med den større risikovillighed, som ofte præger en virksomhed efter et ejerskifte, da konkursraten samtidig var steget med 117 % tre år efter ejerskiftet.

Ikke desto mindre er det bemærkelsesværdigt, at mikrovirksomheder klarer sig så meget bedre end andre virksomheder tre år efter et ejerskifte. I perioden 2000-2008 faldt antallet af beskæftigede i virksomheder med over ni fuldtidsansatte nemlig gennemsnitligt med 9 % tre år efter et ejerskifte, mens omsætningen steg med 24 % og konkursraten steg med 32 %.

De åbenlyst høje vækstrater hos mikrovirksomhederne i årene efter et ejerskifte giver ud over virksomhedens direkte værdiskabelse også en samfundsøkonomisk gevinst i form af øget beskæftigelse og større skatteindtægter.

Hvor mange ejerskifter vil skattemæssig succession for mikrovirksomheder kunne medføre?

Et studie af Industriens Fond, CBS og INSEAD fra 2015 opgør på baggrund af perioden 1995-2013 hvor stor en andel, de årlige ejerskifter udgør blandt gruppen af aktie- og anpartsselskaber.² Gennemsnitligt svarer andelen af ejerskiftede virksomheder til 0,72 % om året.

Da der ikke findes nyere opgørelse over antallet af ejerskiftede mikrovirksomheder, antages det, at den årlige andel af ejerskifter i mikrovirksomheder svarer hertil.

I 2015 var der over 270.000 aktive mikrovirksomheder,³ Godt 263.000 af de aktive virksomheder har en registreret omsætning. Med en årlig ejerskifteandel på 0,72 % svarer det til knap 1.900 ejerskiftede aktive mikrovirksomheder årligt.

Hvor stor effekt vil skattemæssig succession for mikrovirksomheder have på virksomhedernes omsætning?

Mikrovirksomhederne omsatte for godt 945 milliarder kroner i 2015 og beskæftigede omkring 469.000 personer.⁴ Mange af disse virksomheder er relativt små. Forudsættes det, at den gennemsnitlige andel af årlige ejerskifter på 0,72 % er den samme på tværs af virksomhedernes størrelse, vil en stor del af ejerskifterne blandt mikrovirksomheder foregå i de helt små mikrovirksomheder.

¹ Vækstfonden, Ejerskifteanalyse 2014: "Få succes med dit ejerskifte".

² Industriens Fond, CBS og INSEAD, 2015: Ejertedelse i Danmark. Rapport 1: "Ejertedelse – baggrund og udbredelse.

³ Opgørelsen dækker virksomheder, der enten har en beskæftigelse på min. ½ fuldtidsansat (antal ansatte opgjort i fuldtid) eller har en omsætning svarende nogenlunde dertil, og således ligger over en bagatelgrænse for virksomhedsaktivitet.

⁴ Målt i fuldtidspersoner.

En opgørelse af mikrovirksomhederne på størrelsen af omsætningen viser nedenstående relative fordeling af antallet af virksomhederne og deres omsætning, jf. tabel 1.

Tabel 1. Mikrovirksomheder og deres omsætning fordelt på størrelsen af omsætningen

Omsætnings-interval	Antal mikro-virksomheder	Relativ for-delning	Samlet om-sætningssum (mio. kr.)	Gennemsnitlig omsætnings-sum (mio. kr.)	Gnms. antal årlige ejerskifter	Omsætning i ejerskiftede virksomheder (mio. kr.)
op til 50.000 kr.	408	0,2%	10	0,0	3	0,1
50-100.000 kr.	2.194	0,8%	187	0,1	16	1
100-500.000 kr.	85.101	32,3%	24.976	0,3	609	179
½-1 mio. kr.	51.577	19,6%	36.937	0,7	369	264
1-2 mio. kr.	44.390	16,9%	63.211	1,4	318	452
2-3 mio. kr.	21.521	8,2%	52.896	2,5	154	379
3-4 mio. kr.	13.419	5,1%	46.491	3,5	96	333
4-5 mio. kr.	9.383	3,6%	41.920	4,5	67	300
5-6 mio. kr.	6.932	2,6%	37.975	5,5	50	272
6-7 mio. kr.	4.946	1,9%	32.074	6,5	35	230
7-8 mio. kr.	3.842	1,5%	28.740	7,5	28	206
8-9 mio. kr.	3.014	1,1%	25.561	8,5	22	183
9-10 mio. kr.	2.415	0,9%	22.895	9,5	17	164
10-11 mio. kr.	1.822	0,7%	19.080	10	13	137
11-12 mio. kr.	1.372	0,5%	15.780	12	9,8	113
12-13 mio. kr.	1.239	0,5%	15.468	12	8,9	111
13-14 mio. kr.	1.002	0,4%	13.497	13	7,2	97
14-15 mio. kr.	788	0,3%	11.409	14	5,6	82
15-20 mio. kr.	2.693	1,0%	46.416	17	19	332
20-25 mio. kr.	1.427	0,5%	31.889	22	10,2	228
25-30 mio. kr.	1.000	0,4%	27.305	27	7,2	195
30-35 mio. kr.	579	0,2%	18.722	32	4,1	134
35-40 mio. kr.	457	0,2%	17.075	37	3,3	122
40-45 mio. kr.	283	0,1%	11.970	42	2,0	86
45-50 mio. kr.	230	0,1%	10.909	47	1,6	78
50-60 mio. kr.	292	0,1%	15.947	55	2,1	114
60-70 mio. kr.	212	0,1%	13.737	65	1,5	98
70-80 mio. kr.	124	0,0%	9.321	75	0,9	67
80-90 mio. kr.	92	0,0%	7.851	85	0,7	56
90-100 mio. kr.	74	0,0%	7.022	95	0,5	50
100+ mio. kr.	494	0,2%	237.735	481	3,5	1.702
I alt	263.322	100,0%	945.006	3,6	1.885	6.764

Bemærkninger: Omsætningen i de ejerskiftede virksomheder fås ved at gange den gennemsnitlige omsætningssum med antallet af årlige ejerskifter inden for omsætningsintervallet.

Kilde: Danmarks Statistik og Dansk Byggeris beregninger

Med udgangspunkt i fordelingen af omsætningen på tværs af mikrovirksomhederne i 2015, vil de knap 1.900 årlige ejerskifter i mikrovirksomheder repræsentere en årlig omsætning på knap 6,8 milliarder kroner, jf. tabel 1.

Ifølge Vækstfonden er omsætningen i en mikrovirksomhed, der er blevet ejerskiftet for tre år siden i gennemsnit steget med 209 %. Det svarer umiddelbart til en stigning i omsætningen på omkring 14 milliarder kroner for de knap 1.900 mikrovirksomheder med en registreret omsætning, som skønnes at blive ejerskiftet hvert år.

For at afgøre hvor stor en del af omsætningsstigningen, der skyldes ejerskiftet, er det nødvendigt at skønne, hvad omsætningen ville være steget med, hvis virksomhederne ikke var blevet ejerskiftet.

Den gennemsnitlige årlige vækst i omsætningen for mikrovirksomheder kan umiddelbart opgøres til 6,9 % for perioden 2000-2008, som Vækstfonden har udført deres beregninger på baggrund af. Den årlige vækst på 6,9 % svarer til en akkumuleret vækst på godt og vel 22 % i en treårig periode. Hvis de 22 % trækkes fra Vækstfondens statusberegning af omsætningseffekten tre år efter ejerskiftet, kan nettoeffekten af ejerskiftet på omsætningen anslås til 187 %.⁵

Denne omsætningsvækst på 187 % tre år efter et ejerskifte er blevet lagt til grund for beregningen af omsætningseffekten ved ejerskifte af mikrovirksomheder. Hvis det for eksempel antages, at en indførelse af skattemæssig succession for mikrovirksomheder vil fordoble antallet af ejerskiftede mikrovirksomheder, kan omsætningsgevinsten opgøres til mere end 12 milliarder kroner, jf. tabel 2.

Hvis muligheden for skattemæssig succession ved ejerskifte af mikrovirksomheder vil føre til mere end en fordobling af antallet af ejerskiftede mikrovirksomheder, stiger omsætningsgevinsten tilsvarende, jf. tabel 2.

Tabel 2. Omsætningsgevinst i mikrovirksomheder ved flere ejerskifter (mio. kr.)

Omsætnings-interval	Omsætning i ejerskiftede virksomheder	Omsætningsgevinst, hvis succession fører til fordobling i ejerskifter	Omsætningsgevinst, hvis succession fører til tredobling i ejerskifter	Omsætningsgevinst, hvis succession fører til firedobling i ejerskifter
op til 50.000 kr.	0,1	0,1	0,3	0,4
50-100.000 kr.	1	2,5	5,0	7,5
100-500.000 kr.	179	334	667	1.001
½-1 mio. kr.	264	494	987	1.481
1-2 mio. kr.	452	845	1.689	2.534
2-3 mio. kr.	379	707	1.414	2.121
3-4 mio. kr.	333	621	1.242	1.864
4-5 mio. kr.	300	560	1.120	1.680
5-6 mio. kr.	272	507	1.015	1.522
6-7 mio. kr.	230	429	857	1.286
7-8 mio. kr.	206	384	768	1.152
8-9 mio. kr.	183	342	683	1.025
9-10 mio. kr.	164	306	612	918
10-11 mio. kr.	137	255	510	765
11-12 mio. kr.	113	211	422	633
12-13 mio. kr.	111	207	413	620
13-14 mio. kr.	97	180	361	541
14-15 mio. kr.	82	152	305	457
15-20 mio. kr.	332	620	1.241	1.861
20-25 mio. kr.	228	426	852	1.278
25-30 mio. kr.	195	365	730	1.095
30-35 mio. kr.	134	250	500	751
35-40 mio. kr.	122	228	456	684
40-45 mio. kr.	86	160	320	480
45-50 mio. kr.	78	146	292	437
50-60 mio. kr.	114	213	426	639
60-70 mio. kr.	98	184	367	551
70-80 mio. kr.	67	125	249	374
80-90 mio. kr.	56	105	210	315
90-100 mio. kr.	50	94	188	282
100+ mio. kr.	1.702	3.177	6.354	9.530
I alt	6.764	12.628	25.256	37.884

Kilde: Danmarks Statistik og Dansk Byggeris beregninger

⁵ Nettoeffekten på 187% må anses som et svagt underkantsskøn, da de 22% er en gennemsnitsberegning foretaget på baggrund af samtlige mikrovirksomheder, uanset om de har ejerskiftet eller ej.

Hvor stor effekt har skattemæssig succession for mikrovirksomheder på beskæftigelsen i mikrovirksomhederne?

Mikrovirksomhederne beskæftigede i underkanten af ½ million fuldtidspersoner i 2015.⁶ Mange af disse virksomheder er relativt små.

Forudsættes det, at 0,72 % af mikrovirksomheder på tværs af virksomhedsstørrelse i gennemsnit ejerskiftes pr. år, vil en stor del af ejerskifterne finde sted i de mindste mikrovirksomheder. En opgørelse af mikrovirksomhederne på antallet af beskæftigede viser understående relative fordeling af antallet af virksomheder og omfanget af beskæftigelsen i disse virksomheder, jf. tabel 3.

Tabel 3. Mikrovirksomheder og deres beskæftigelse fordelt på størrelsen af beskæftigelsen

Beskæftigede	Antal beskæftigede	Antal virksomheder	Gnms. beskæftigelse	Antal årlige ejerskifter	Beskæftigelse i ejerskiftede virksomheder
0-1 fuldtidspersoner	109.310	120.143	0,9	860	782
1-2 fuldtidspersoner	74.401	47.424	1,6	339	533
2-3 fuldtidspersoner	53.912	21.766	2,5	156	386
3-4 fuldtidspersoner	45.448	13.071	3,5	94	325
4-5 fuldtidspersoner	40.515	9.029	4,5	65	290
5-6 fuldtidspersoner	35.236	6.419	5,5	46	252
6-7 fuldtidspersoner	30.968	4.777	6,5	34	222
7-8 fuldtidspersoner	27.925	3.732	7,5	27	200
8-9 fuldtidspersoner	25.146	2.962	8,5	21	180
9-10 fuldtidspersoner	21.443	2.262	9,5	16	153
10-11 fuldtidspersoner	3.981	380	10,5	3	28
11-12 fuldtidspersoner	1.211	105	11,5	1	9
I alt	469.496	232.070	2,0	1.661	3.361

Bemærkninger: Beskæftigelsen i de ejerskiftede virksomheder fås ved at gange den gennemsnitlige beskæftigelse med antallet af årlige ejerskifter inden for beskæftigelsesintervallet.

Kilde: Danmarks Statistik og Dansk Byggeris beregninger

Med udgangspunkt i fordelingen af beskæftigelsen på tværs af segmentet for mikrovirksomheder i 2015, repræsenterer de cirka 1.660 ejerskiftede mikrovirksomheder en årlig beskæftigelse på knap 3.400 personer, jf. tabel 3.

Vækstfonden har beregnet stigningen i beskæftigelsen tre år efter et ejerskifte i en mikrovirksomhed til 297 %. Det svarer umiddelbart til en beskæftigelsesvækst (i antal fuldtidsbeskæftigede) på omkring 10.000 personer i de cirka 1.660 virksomheder, som årligt ansås at ejerskifte.

For at finde den del af beskæftigelsesstigningen, der kan tilskrives ejerskifte, er det nødvendigt at skønne, hvad beskæftigelsen ville være steget med, hvis virksomhederne ikke var blevet ejerskiftet.

⁶ Målt i fuldtidspersoner.

Den gennemsnitlige årlige vækst i beskæftigelsen for mikrovirksomheder kan opgøres til cirka 1,5 % for perioden 2000-2008, som Vækstfonden har udført deres beregninger på baggrund af.

Den årlige vækst på 1,5 % svarer til en akkumuleret vækst på 4,7 % i en treårig periode. De 4,7 % trækkes fra Vækstfondens statusberegning på 297 %. Dermed kan nettoeffekten på beskæftigelsen ved et ejerskifte af en mikrovirksomhed tre år efter ejerskiftet groft sagt opgøres til 292 %.⁷

Hvis det for eksempel antages, at en indførelse af skattemæssig succession for mikrovirksomheder vil fordoble antallet af ejerskiftede mikrovirksomheder, kan beskæftigelsesgevinsten som følge af ejerskifter opgøres til cirka 9.800 personer, jf. tabel 2.

Hvis muligheden for skattemæssig succession ved ejerskifte af mikrovirksomheder vil føre til mere end en fordobling af antallet af ejerskiftede mikrovirksomheder, stiger beskæftigelsesgevinsten tilsvarende, jf. tabel 4.

Tabel 4. Beskæftigelsesgevinst i mikrovirksomheder ved flere ejerskifter (fuldtidspersoner)

Beskæftigede	Beskæftigelse i ejerskiftede virksomheder	Beskæftigelses-effekt, hvis succession fører til fordobling i ejerskifter	Beskæftigelses-effekt, hvis succession fører til tredobling i ejerskifter	Beskæftigelses-effekt, hvis succession fører til firedobling i ejerskifter
0-1 fuldtidspersoner	782	2.287	4.575	6.862
1-2 fuldtidspersoner	533	1.557	3.114	4.670
2-3 fuldtidspersoner	386	1.128	2.256	3.384
3-4 fuldtidspersoner	325	951	1.902	2.853
4-5 fuldtidspersoner	290	848	1.696	2.543
5-6 fuldtidspersoner	252	737	1.475	2.212
6-7 fuldtidspersoner	222	648	1.296	1.944
7-8 fuldtidspersoner	200	584	1.169	1.753
8-9 fuldtidspersoner	180	526	1.052	1.579
9-10 fuldtidspersoner	153	449	897	1.346
10-11 fuldtidspersoner	28	83	167	250
11-12 fuldtidspersoner	9	25	51	76
I alt	3.361	9.824	19.648	29.472

Kilde: Danmarks Statistik og Dansk Byggeris beregninger

Bemærkninger og perspektiver

Skønnene af effekten på de ejerskiftede mikrovirksomheders omsætning og beskæftigelse er baseret på en model med fuld adgang til succession for alle mikrovirksomheder i Danmark.

Skønnene af effekten på virksomhedernes omsætning og beskæftigelse er forbundet med betydelig usikkerhed, da de bygger på flere forskellige antagelser. Mens det er svært at skønne effekten af skattemæssig succession på antallet af ejerskiftede mikrovirksomheder, er antallet af de nuværende ejerskifter blandt mikrovirksomheder baseret på en undersøgelse af Industriens Fond, CBS og INSEAD fra 2015. Derudover bygger skønnet af effekten på omsætning og beskæftigelse hovedsageligt på baggrund af beregninger i Vækstfondens ejerskifteanalyse fra 2014.

⁷ Nettoeffekten på 292% må anses som et svagt underkantsskøn, da de knap 5% er en gennemsnitsberegning foretaget på baggrund af samtlige mikrovirksomheder, uanset om de har ejerskiftet eller ej.

Stigningen i omsætning og beskæftigelse i mikrovirksomhederne vurderes at medføre betydelige ekstra indtægter for staten som følge af øget indkomstskat, selskabsskat og momsbetaling såvel som de positive effekter, som beskæftigelsen har for de offentlige finanser.

Gevinstberegningerne i tabel 2 og 4 bygger på den antagelse, at Vækstfondens resultater kan skaleres direkte op, jo flere ejerskifter der foregår. Beregningerne er således illustrative, men afspejler dog ikke nødvendigvis de reelle omstændigheder.